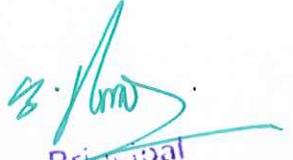

Acharya Pathasala College of Commerce

Books and Chapters in edited volumes/books and papers published in National/International Conference proceedings by teachers during the year 2018-19

Sl. No.	Name of the teacher	Title of the book/chapters published	Title of the paper	National / International	Year of publication	ISBN number of the proceeding	Affiliating Institute at the time of publication	Name of the publisher
1	Dr.Venkateshaiah K M	Kannada Sahithya: Parampare mattu Aadhunikatey	K B Siddayyanavara Kavyagalalli Puraanagala Saamskruthika Ananyathey		2019	978-81-941153-6-6		Samvahana Prakashana
2	Dr. B S Sudha	Business Dynamics and Entrepreneurship			2019	978-93-86442-68-0		Skyward Publishers
3	Dr. E N Srinivasn	Prajna	Shastramurvam	National	2019	2278-036X	Central Sanskrit University, Ministry of Education, Govt. of Karnataka	Poornaprajna Samshodhana Mandiram

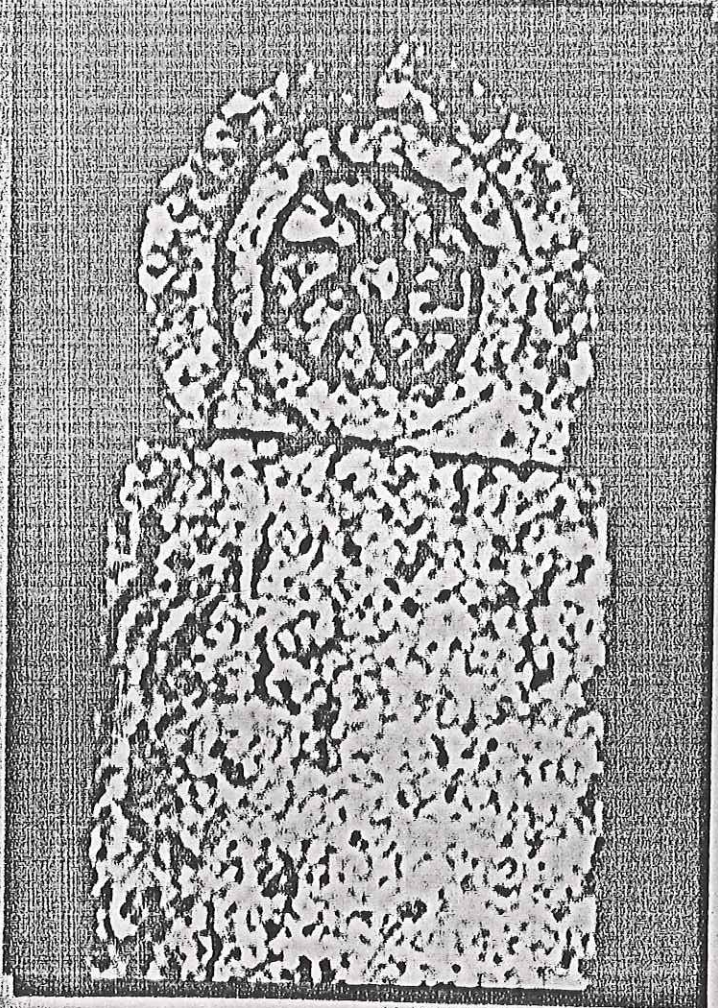

 Principal
 A.P.S. College of Commerce
 N.R. Colony, Bangalore-560 019

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ : ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆ

(ಸಂಪಾದನಾ ಅಂಶಗಳು)

ಸಂಪುಟ - 3

ಸಂ. ಸಾ. ಸಿ. ಸಿ. ಪ್ರ. ಉ. ರ. ಯಂ.

Kannada Sahithya : Parampare Mattu Adhunikathe
(Research Articles)
Volume - III

Edited by
Dr. Chithralingaiah D.C.
Assistant Professor
Kannada Department
NMKRV College for Women
Jayanagar, Bengaluru

Published by
Samvahana Prakashana

Pages : xii+ 566 = 578

First Edition : 2019
ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : 2019

© : Author

Price : 450/-

Paper Used : 70 GSM

Coverpage Design : Guru, Bogadi

Book Format :

Mrs. A.M. Ramya , HAMSU Enterprises, Mysuru

ISBN: 978-81-941153-6-6

ಮುದ್ರಣ:

ಗುಪ್ತ ಆಫ್‌ಸೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟರ್ಸ್

ಮೈಸೂರು - 570008

ದೂರವಾಣಿ : 2482023

ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಾಲರು
ಆಚಾರ್ಯ ಪಾಠಶಾಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾಲೇಜು

ನರಸಿಂಹರಾಜಾ ಕಾಲೋನಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು - 560008

ಮನುಸ್ಮೃತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಿರಾಕರಣೆ - ಸಂಧ್ಯಾ ಹೆಚ್.ಎಸ್	74
ಕೆ.ಬಿ.ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾಣಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ - ವೆಂಕಟೇಶಯ್ಯ ಕೆ.ಎಂ	82
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಜೈನಧರ್ಮ - ಶ್ರೀಮತಿ. ಸುಕನ್ಯ ಟಿ.ಎಲ್	96
ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಜನವರ್ಗ - ಡಾ. ಎಂ.ಕೆಂಪಮ್ಮ ಕಾರಕಹಳ್ಳಿ	105
ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಕುವೆಂಪುರವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು - ಡಾ. ಮಂಜಯ್ಯ	116
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿದಾಸರ ಭಕ್ತಿ - ಡಾ. ತೇಜಸ್ವಿನಿ.ಟಿ.ವಿ	128
ಸಮಕಾಲೀನ ಕವಿತೆಗಳು: ಸ್ತ್ರೀ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕ್ರಮಗಳು - ಡಾ.ಪ್ರೇಮಪಲ್ಲವಿ	138
ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ನನ್ನ ದೇವರು' ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಮನೋವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು - ಡಾ.ವರುಣ್.ಎಂ, ಡಾ.ವಿ.ಡಿ.ಸುವರ್ಣ	145
ಆಧುನಿಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಚಿಂತನೆಗಳು - ರವಿಕುಮಾರ ಪಿ.ಜಿ.	154
ಗಿರೀಶ್ ಕಾರ್ನಾಡರ ಹಯವದನ - ನಾಗಮಂಡಲ ನಾಟಕಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ - ಮಂಜುನಾಥ ಟಿ.	164
ಆಧುನಿಕತೆಯೊಂದಿಗೆ ಬಂಡಾಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಮುಖಾಮುಖಿ - ನಾಗೇಶ ಎನ್	171
ಕನ್ನಡ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಯುವಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಸ್ವರೂಪ - ರಮೇಶ ಎಂ	179

ಮೂಡ್ನಾಕೂಡು ಚಿನ್ನಸ್ವಾಮಿ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆಯ ನೆಲೆಗಳು - ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ	192
ಮಧುಗಿರಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ರಚನೆಯ ಮೌಖಿಕ ಕಥನ - ದ್ರೇಹಾಚಾರಿ	199
ಮಹಿಳೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸವಾಲುಗಳು - ಪ್ರತಿಮಾ ಕೆ.ಪಿ	207
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ - ಡಾ. ಎಂ. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ	214
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜರು - ಅಲಕಾ ವಿಜಯಕುಮಾರ ಕುರಣಿ	224
ಹಕ್ಕಿಪಿಕ್ಕಿ ಸಮುದಾಯದ ಕಟ್ಟಿಮನೆ ನ್ಯಾಯಪದ್ಧತಿ - ಮಲ್ಲವ್ವ ತಳವಾರ	230
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ ಪರಂಪರೆ - ಗಂಗಮ್ಮ	238
ಡಾ. ಟಿ. ಎಮ್. ಭಾಸ್ಕರರವರ ನೀರು ಬೇಕು ನೀರು ನಾಟಕ ಒಂದು ವಿವೇಚನೆ - ಅಶೋಕ ಮುರಾಳ	248
ಕನ್ನಡ ಪತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ - ಶಂಕರಪ್ಪ ಬಾರಿಕೇರ	254
ವೈದೇಹಿಯವರ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಶೋಧ (ವೈದೇಹಿಯವರ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ 'ಕತೆ ಕತೆ ಕಾರಣ' ಸಂಕಲನದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ) - ಜ್ಯೋತಿ ಮೇಟಿ	267
ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜರು - ನೇತ್ರಾವತಿ.ಜಿ	275

ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ	471
- ಎಂ. ಬಿ. ಕಾವೇರಿಯಪ್ಪ	
ಬದುಕು - ಮಹಿಳಾ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ	481
(ಡಾ. ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣರ ಬದುಕು ಕಾದಂಬರಿ ಆಧಾರಿತ)	
- ಡಾ. ಶ್ರೀದೇವಿ. ಆಲೂರ	
ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಲವು ಚಲವು	491
- ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಲಮಾಣಿ	
ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಪರಂಪರೆ	498
- ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಮೊರಬದ	
ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯದ ದೇಸೀಯ ಬೇರುಗಳು	515
- ಗೋವಿಂದರಾಜು ಕೆ ಎಂ	
ಆರ್. ಮಾನಸಯ್ಯ ಅವರ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ	527
- ಡಾ.ಸಂದೀಪ್ ಡಿ.ಡಿ. ದೇವರಹಳ್ಳಿ	
ಎ. ಪಿ. ಮಾಲತಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಪರ ಕಾಳಜಿ	536
- ಟಿ. ಎಸ್. ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ	
ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವೈಚಾರಿಕತೆ	545
- ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಎಂ ಬಿ	
ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾರತ ದ್ರೌಪದಿ	548
- ಡಾ. ಅನಿತ ಕೆ. ಗುಡಿ	
ಕನ್ನಡ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂವೇದನೆ	553
- ಸುಮಲತ ಬಿ ಎಂ	
ತೇಜಸ್ವಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ :	561
'ಕರ್ವಾಲೋ'ವನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ.	
- ಸುಧಾ ಕುಮಾರಿ. ಕೆ	

ಪ್ರಕಾರ ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿ ಏಕಸೃಷ್ಟಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೊದಲು ಆಡ್ ನಂತರ ಈವ್ ಜೀವಿಸಿದನೆಂಬುದು ಬೈಬಲ್‌ನ ಸಂದೇಶ.

ಹೀಗೆ ಲೋಕಸೃಷ್ಟಿ ಹಾಗೂ ವಿನಾಶದ ಅಂಶಗಳು ಕೆ.ಬಿ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಅಡಕವಾಗಿದ್ದು ಇಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಿಶ್ವ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖನಾದವನು ಜಾಂಬವಂತ. ಆದಿ ಜಾಂಬವನೆಂದೇ ಇವನನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದುಂಟು. ಆಕಾಶವೂ ಇಲ್ಲದೇ ಭೂಮಿಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಹುಟ್ಟಿದವನು ಜಾಂಬವಂತನಾದನು. ಎತ್ತ ನೋಡಿದರೂ ನೀರೇ ನೀರು ಇದ್ದಾಗ ಅಲೆ ಅಲೆಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ನೊರೆ ಹುಟ್ಟಿತು, ನೊರೆಯಲ್ಲೊಂದು ಶಂಖ ಹುಟ್ಟಿತು. ಇದರ ಓಂಕಾರನಾದದೊಂದಿಗೆ ತಾತ ಆದಿಜಾಂಬವಂತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನೇ ಹುಟ್ಟಿದ.

ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜಾತ್ರೆ, ದೇವರ ಪೂಜೆ ಪುನಸ್ಕಾರ ನಡೆಯುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ದೇವರ ಹುಟ್ಟಿನ ಬಗೆಗಿನ, ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತಾದಂತೆ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳು, ಅಸಾದಿ ಪದಗಳು, ಬಲಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಡುವ ಹಾಡುಗಳು ದಲಿತ ಪುರಾಣಗಳಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ದಲಿತ ಮಹಿಳೆಯರು ತಲೆಮಾರಿನಿಂದ ತಲೆಮಾರಿಗೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ದಲಿತ ಪುರಾಣಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮರುಹುಟ್ಟನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಕೆ.ಬಿ. ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರ ಕಾವ್ಯಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕದೊಂದಿಗೆ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಒಳಹೊಕ್ಕು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ ಎಳೆ ಎಳೆಯಾಗಿ ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಇವರ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಓದುವಾಗ ಬೇರೆಯದೇ ಆದ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಥಹ ಕಾವ್ಯಗಳ ಕವಿ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಅದು ಸಮುದಾಯದ ಕಥನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಲಿತ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನೋಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಪರಿಹಾರ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ದಾರಿ ಅನುಭಾವ ಎಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಈ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಹಾಗೂ ಅನುಭಾವದ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಸರಳವಾದುದಲ್ಲ. ಈ ಅನುಭಾವದೊಳಗೆ ಅಸ್ಥಿರಗೊಂಡ ಜೀವನ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮೂಲನೆಲೆಗಳು ಎಲ್ಲವೂ ಮುಪ್ಪರಿಗೊಳ್ಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಕಾಲ ಮುನಿಯ ಪಾತ್ರವು ಯಾವುದೇ ದಲಿತ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವ ಪಾತ್ರ, ಇದೊಂದು ರೂಪಕವಾಗಿದ್ದು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಅನುಸಂಧಾನದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಕಾವ್ಯಗಳು ಆಧ್ಯಾತ್ಮದೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಿಜಾಂಬವ ಪುರಾಣ, ಜಲಜಾಂಬವ ಪುರಾಣ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಬ್ರಹ್ಮನ ತಾಯಿ ಕಾಳಿಕಾಮಾತೆ ಗಲ್ಲಬಾನಿಯಲ್ಲಿ ಅವತರಿಸಿದಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. 12ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಜಾತಿರೋಗಿಷ್ಣನಾದ ಮಧುವರಸನು ಗಲ್ಲಬಾನಿಯ ಪವಿತ್ರ ಜಲ ಸ್ಪರ್ಶದಿಂದ ರೋಗಮುಕ್ತನಾದನೆಂದು ಪರಶುರಾಮನು ರೇಣುಕೆಯನ್ನು ಹತ್ಯೆ ಮಾಡಲು ಬಂದಾಗ ಗಲ್ಲಬಾನಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಗಿ ಕೂತಳೆಂಬ ಮಿಥ್ಯಗಳಿವೆ. ಮಾದಿಗರು ಇಂದಿಗೂ ಗಲ್ಲಬಾನಿಯನ್ನು ಗಲ್ಲಮ್ಮ, ಗಲ್ಲಬಾನಿ, ರೇಣುಕ ಎಲ್ಲಮ್ಮ ಮುಂತಾಗಿ ಪೂಜೆಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಆಧ್ಯಾತ್ಮದೊಂದಿಗಿನ ಅನುಸಂಧಾನಗಳೇ ಆಗಿವೆ.

ಬಕಾಲ ಖಂಡ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಕಾಲ ಎಂಬುದು ಒಬ್ಬ ಋಷಿಮುನಿಯ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದು ಮಾದಿಗರ ಮೂಲ ಪುರುಷನೆಂದೇ ಹೇಳಲಾಗಿರುವ ಜಾಂಬವನ ಗುರುಗಳು ಬಕಾಲನೆಂದು, ಅವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದನೆಂದೂ ಕೆ.ಬಿ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದೊಂದು ಆತ್ಮಾತ್ಮಿಕ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ.

ದಕ್ಷಕಥಾದೇವಿ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವಿಯು ದಕ್ಷನನ್ನು ಅಮಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ರೂಪಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿ ನಂತರ ಮರಳಿ ಗಂಡಸಿನ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಸೋಜಿಗದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ.

ದಲಿತ ಪುರಾಣಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. 20 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮುಖವೆನಿಸದಿದ್ದರೂ ಇವತ್ತಿಗೆ ಅವುಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಮುಖವೆನಿಸುತ್ತದೆ. 1970ರ ನಂತರದ ದಲಿತ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಉದಯದೊಂದಿಗೆ ದಲಿತ ಪುರಾಣಗಳ ಮಹತ್ವವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ವಿಚಾರ. ರಾಮಾಯಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದಂತೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣ ದರ್ಶನಂ ಮಹಾಕಾವ್ಯವನ್ನು ಕುವೆಂಪುರವರು ಹೇಗೆ ಮುರಿದು ಕಟ್ಟಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ದಲಿತ ಪುರಾಣಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆ.ಬಿ ಸಿದ್ದಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಮುರಿದು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಕೊನೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ:

1. ಸಂ. ಕೆ.ಎಲ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪುಟ-14
2. ಪ್ರ.ಸಂ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ. ಪುಟ-183
3. ಸಂ. ಕೆ.ಎಲ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪುಟ-04
4. ಪ್ರ.ಸಂ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ. ಪುಟ-186
5. ಸಂ. ಕೆ.ಎಲ್ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಪುಟ-05
6. ಪ್ರ.ಸಂ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ. ಪುಟ-47
7. ಪ್ರ.ಸಂ. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ - ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ. ಪುಟ-47
8. ಸಂ. ಬೆನಗಲ್‌ರಾಮ್‌ರಾವ್ - ಪುರಾಣ ಚೂಡಾಮಣಿ. ಪುಟ-235

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

1. ಡಾ|| ಕೆ.ಎಲ್.ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪುರಾಣ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಬೆಂಗಳೂರು.
2. ಬರಗೂರು ರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೆಂಗಳೂರು.
3. ಮಲ್ಲೇಪುರಂ ಜಿ.ವೆಂಕಟೇಶ್: ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಪುರಾಣ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೆಂಗಳೂರು.
4. ಡಾ|| ಕೆ.ಎಲ್.ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಯ್ಯ : ಪುರಾಣ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

5. ಕೋಟಗಾನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಯ್ಯ :ಸಿಂಧ್‌ಮಾದಿಗರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ. ಬೆಂಗಳೂರು.
6. ಎಚ್.ದಂಡಪ್ಪ : ಸುವರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ, ಗೋದಾವರಿ ಪ್ರಕಾಶನ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ.
7. ಡಾ|| ಅರವಿಂದ ಮಾಲಗತ್ತಿ: ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ ಬೆಂಗಳೂರು.
8. ಮೊಗ್ಗಿ ಗಣೇಶ್ : ಶಬ್ದಸೂತಕದಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುವ ಕವಿ : ಅಗ್ನಿಪತ್ರಿಕೆ ಜನವರಿ 16, 2014.
9. ಮೊಗ್ಗಿ ಗಣೇಶ್ : ಶಬ್ದಮುಗ್ಧ ಅಸಮರ್ಥ ಕಾವ್ಯ : ಅಗ್ನಿಪತ್ರಿಕೆ ಜನವರಿ 30, 2014.
10. ಬಂದುಕುಂಟೆ ನಾಗರಾಜಯ್ಯ : ಕೆ.ಬಿ. ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ವಿಮರ್ಶೆ : ಅಗ್ನಿಪತ್ರಿಕೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 6, 2014.
11. ಡಾ.ರವಿಕುಮಾರ್‌ನೀಹ : ಸಮುದಾಯದ ನೆನಪಿನ ಬರಡುತನ : ಅಗ್ನಿಪತ್ರಿಕೆ ಫೆಬ್ರವರಿ 20, 2014.
12. ಸಂ. ಬೆನಗಲ್‌ರಾಮ್‌ರಾವ್ : ಪುರಾಣ ಚೂಡಾಮಣಿ.
13. ಡಿ.ಡಿ.ಕೊಸಾಂಬಿ - ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಟಿ.ಎಸ್.ವೇಣುಗೋಪಾಲ್, ಶೈಲಜ : ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವ : ಚಿಂತನ ಪುಸ್ತಕ, 10ನೇ ಮುಖ್ಯರಸ್ತೆ, ಡಾಲರ್ಸ್ ಕಾಲೋನಿ, ಜೆ.ಪಿ ನಗರ, ಬೆಂಗಳೂರು. 2013
14. ಪ್ರ.ಸಂ. ಡಾ. ಹಿ.ಶಿ.ರಾಮಚಂದ್ರೇಗೌಡ : ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು : ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.

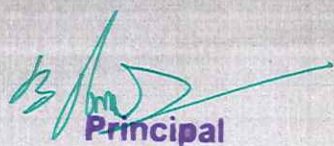

BUSINESS DYNAMICS AND ENTREPRENEURSHIP

As per New CBCS Syllabus of I Semester B.Com, Bangalore Central University w.e.f 2019 - 2020

Dr. B.S Sudha
Dr. Mini K. Abraham
Dr. Prasad H.K
Ms. Sunitha C.R

Principal

A.P.S. College of Commerce
N.R. Colony, Bangalore-560 019

13. चातुर्वर्ण्यव्यवस्थायाः प्रयोजनानि	के. अनन्तकृष्ण उप्पार्णः	90-91
14. भागवतोक्ता अणिमादिसिद्धयः	- वेङ्कटनरसिंहाचार्यः	92-99
15. तत्त्वानि कानि ? कति ?	- वेङ्कटनरसिंहाचार्यः	100-105
16. परमाणुः	- भीमसेनगुत्तल	106-110
17. शास्त्रमुखम्	- डा. ई.एन्.श्रीनिवासः	111-114
18. भाषाध्ययने आकांक्षायाः स्थानम्	- सङ्गीता रमेशः	115-120
18. लिङ्गविचारे न्यायमतविमर्शः	- गुरुराजकुलकर्णी	121-123
19. भाषाधिगमस्य विकासोपायाः	- आनन्दः सि.आर्.	124-128
20. ब्रह्मणः सगुणत्वसमर्थनम्	- डा. एल्.सुधीन्द्राचार्यः	129-133
21. भासकृतिषु स्त्रीविचारः	- वि.ए.नरसिंहय्यः	134-139
21. भाषाधिगमे कौशलानां पात्रम्	- आनन्दः सि.आर्.	140-144
22. वेदाङ्गानि	- विनयकुमारः	145-151
23. अहिंसास्वरूपविमर्शः	- श्रीनिधि प्याटि	152-158
24. श्रीकाशीश्रीनिवासचार्यकृतटीकासंवलितस्य सङ्ग्रहस्य महाकाव्यस्य युद्धकाण्डस्य च परिचयसङ्ग्रहः	- श्रीकृष्णाचार्यः श्री. कोर्लहल्लि	159-167
25. शास्त्रदीपिकोक्तरीत्या मीमांसकमते मोक्षस्वरूपनिरूपणम्	- अनन्तशर्मा वि.जि.	168-172
26. सर्ववेदान्तप्रत्ययाधिकरणसारः	- भीमसेन गुत्तल	173-175
27. न्यायशास्त्रे प्रमाणानि	- सुशीलेन्द्र श्रीपाद गोग्गि	176-179
28. बाणात् सुबन्धुः प्राक्तनः	- कृष्णप्रसादः	180-182

* * *

Principal
A.P.S. College of Commerce
N. R. Colony,
Bangalore - 560 019.

शोधर्पा

शक्ति

साधारण

भगवद्गी

सारसङ्ग्र

शैवागमे

उपनिषद्

तथाऽपि

परशिवः

साधनम्

जीवात्म

इत्यादि

'एषा भ

साधारण

क्रिस्

विरचय्य

नीलकण्ठ

वीरशैवप

क्रियासारे

योजिता

शिवाद्वैत

मरितोण्ट

क्रिस्ताब्द

उपनिषदां

परम्पराय

शास्त्रमुखम्

डा. ई. एन्. श्रीनिवासः

विजयामहाविद्यालयः, बेङ्गळूरु

विदितचरमिदं समेषां विदुषां यत् वाक्यशास्त्रम् इति प्रथितं पूर्वमीमांसाशास्त्रं भाट्टमतं प्राभाकरमतं (गुरुमतं) मिश्रमतं भर्तृमित्रमतञ्चेति चतुर्धा विभक्तम् इति । तत्र भर्तृमित्रमतं केवलं नामावशेषम् । मिश्रमतस्य परम् अङ्गत्वनिरुक्तिग्रन्थः अध्ययनाध्यापनपरम्परागतो दृश्यते । जैमिनिमहर्षिप्रणीत-मीमांसासूत्राणां शबरमुनिप्रणीतभाष्यं व्याख्यात्रोः कुमारिलभट्ट-प्रभाकरयोः अभिप्रायभेदो वर्तते इत्यपि विदुषां ज्ञातमेव ।

कुमारिलभट्टः बृहटीका, मध्यमटीका, श्लोकवार्तिकं, तन्त्रवार्तिकं, टुप्टीका चेति पञ्च ग्रन्थान् लिलेख । प्रभाकरस्तु बृहती^१ लघ्वी^२ चेति द्वौ गन्थौ रचयामास । शालिकनाथमिश्रः^३ कश्चित् प्रभाकरमतानुयायी ऋजुविमला^४, दीपशिखा^५, भाष्यपरिशिष्टा^६, प्रकरणपञ्चिका (प्रकरणग्रन्थः)चेति चतुरः ग्रन्थान् व्यरचयत् ।

प्रकरणपञ्चिका चतुर्दशैः प्रकरणैः शास्त्रमुख-नीतिपथ-नयवीथि-जातिनिर्णय-अमृतकला - प्रमाणपारायण-विमलाञ्जन-तत्त्वालोक-न्यायशुद्धि-मीमांसाजीवरक्षा-वाक्यर्थमातृका-विषयकरणीय-अङ्गपारायण- अतिदेशपारायणारख्यैः घटिता ।

तत्र शास्त्रमुखारख्ये प्रथमे प्रकरणे 'स्वाध्यायोऽध्येतव्यः'^७ इत्येतद्विधिविचारद्वारा मीमांसाशास्त्रम् आरम्भणीयं वा नवेति विचार्यते ।

स्वाध्यायविधिवाक्यार्थविचारे प्रयतामहे ।

प्रभाकरगुरोर्दृष्ट्या मीमांसारम्भसिद्धये ॥^८

इति प्रतिजानीते शालिकनाथः आदावेव ।

पूर्वपक्षः - ^९मीमांसाशास्त्रम् अनारम्भणीयम् । तद्धि वाक्यार्थविचारभूतन्यायनिबन्धनम् । न च वेदवाक्यार्थो विचार्योऽस्ति, यो विचारस्य विषयभूतः । नाप्यसौ विचार्य निर्णीतः प्रयोजनमवकल्पते, अपुरुषार्थत्वात् । पुरुषार्थत्वे हि तस्य चोदनैव प्रमाणं स्यात् । न चाविवक्षितार्था सा प्रमाणं भवितुमर्हति ।

दतिरिक्तं=
य द्व्यणुके

यवः स :
यववत्वस्य
वेस्तृततया

ततात्पर्ये)

शित्वमेव
काणादाः
वदन्ति

ननु शब्दानाम् औत्पत्तिकत्वात् अर्थपरत्वस्य (नित्यसिद्धम् अर्थपरत्वम्) अविवक्षितार्था न युक्ता । सत्यमेवम् । वेदेनैव अन्यपरत्वमवगमयता अविवक्षितार्थता आपद्यमाना च शक्या वारयितुम् । तथाहि—

‘स्वाध्यायोऽध्येतव्यः’ इत्यत्र परप्रेरणात्मकविध्यवरुद्धा भावना तव्यप्रत्ययवाच्या प्रतीयते । सा च स्वभावतो भाव्यं, करणम्, इतिकर्तव्यताञ्च अपेक्षते । तत्र च न तावदध्ययनमेव समानपदोपात्तं भाव्यतया सम्बन्धमर्हति अपुरुषार्थत्वात् । तस्मिन् हि भाव्यतया स्वीक्रियमाणे पुरुषप्रवृत्त्यनुपपत्तेः परप्रेरणात्मकविधिव्यापारभङ्गप्रसङ्गात् । नापि एकवाक्यतया समभिव्याहियमाणस्य स्वाध्यायस्य भाव्यतया सम्बन्धोऽवकल्पते, विध्यानर्थक्यप्रसङ्गात् । अन्तरेणापि हि विधिं प्रतीयते एवाध्ययनेन स्वाध्यायोऽवाप्यत इति ।

एतेनैवार्थावबोधस्यापि भाव्यतया सम्बन्धो निरस्तो वेदितव्यः । तथाहि- यद्यपि अधीतात् स्वाध्यायात् फलवत्कर्मावबोधो दृश्यत इति तस्यैव भाव्यता अवसीयते, तथाऽपि विनाऽपि विधिना अन्वयव्यतिरेकाभ्याम् अध्ययनस्य अर्थावबोधसाधनत्वावगमाद्विधिरनर्थक एव । न चाध्ययनेनैवार्थमवबुध्य अनुतिष्ठतां क्रतुफलभावनासिद्धिरिति नियमः सम्भवति । अक्रत्वर्थत्वादध्ययनस्य । तस्माद्विश्वजिज्ञ्यायेन स्वर्गे एव भाव्यतया कल्पयितव्ये प्राप्ते ‘फलमात्रेयो निर्देशात्’ इत्यर्थवादिकमधुघृतकुल्यादि-तृप्तपित्रादिप्रसादलभ्यसर्वकामफलावाप्तिरेव भाव्यतयाऽवसीयते ।

एवमार्थवदिके फले भाव्यतयाऽवसितेऽध्ययनं समानपदोपात्तं करणाकाङ्क्षापरिपूरकत्वेन सम्बध्यते । एवञ्च ‘यदैकस्मादपूर्वं तदेतरत्तदर्थम्’ इति न्यायेन स्वाध्यायशब्दवाच्योऽक्षर-राशिरप्यध्ययननिर्वृत्त्यर्थ एवावसीयते । एवञ्च अन्यपरत्वादक्षराणां तेभ्योऽर्थप्रतिपत्तिरेवानुपपन्ना, व्युत्पत्तिविरहात् । वृद्धव्यवहारे ह्यनन्यपराण्येवाक्षराण्यर्थावबोधकतया व्युत्पन्नानि । व्युत्पत्त्यपेक्षश्च शब्दोऽर्थावबोधकः ।

आर्थी भावना - भाव्यम् - आर्थवादिकं फलम्

करणम् - अध्ययनम्

स्वाध्यायः = अक्षरराशिः (अन्यपरः)

यः पुनरन्यपरेभ्योऽप्यक्षरेभ्योऽर्थावगमः स सामान्यतोदृष्टनिबन्धनानन्यपरत्वभ्रान्त्या भ्रान्तिरेवेति मन्तव्यम् । अप्रतीयमानश्चार्थो न विचारस्य विषयः, नापि प्रयोजनमिति विचारस्तावन्नारब्धव्यः, तदनारम्भे च तदुपायभूतन्यायपरिज्ञानमप्यनुपयोगि । तदनुपयोगे च तन्निबन्धनं मीमांसाशास्त्रम् अनारम्भणीयम् ।

सिद्धान्तः -

‘स्वाध्यायोऽध्येतव्यः’ इति स्वाध्यायस्य कर्मत्वावगमात् स एव भाव्यतयाऽवसीयते ।

आर्थाभावना - भाव्यम् - स्वाध्यायः

करणम् - अध्ययनम् ।

न च स्वाध्यायस्य सक्तुवच्छेषित्वमनुपपन्नम्, फलवदार्थावबोधोपयोगित्वात् । यद्यपि चार्थावबोधोपयोगित्वम् अध्ययनात् प्राङ् नावगम्यते, तथापि पश्चाद्भाव्यपि भवत्येव प्रयोजनम् । भाविनापि चोपयोगेन शेषित्वं नानुपपन्नम्, अग्रिवत्, उत्पन्नानां ह्यग्नीनां विनियोगावगमः नावगतनियोगानामुत्पत्तिः । आहवनीयादिशब्दानाम् अलौकिकार्थतया प्राग्व्युत्पत्त्यवगमादर्थानवगते होमादिषु विनियोगासम्भवात् । तथा चोक्तम् - ‘भूतभाव्युपयोगं हि द्रव्यं संस्कारमर्हति ।’^{१०}

ननु चार्थावबोधोपयोगितया संस्कारविधिरनर्थक एव इत्युक्तम् इति नानर्थकः नियमार्थतयाऽर्थवत्त्वात् । ननु च नियमो न सम्भवति, अक्रतुसंस्पर्शित्वादित्युक्तम् । तत्र सम्भवति स्वाभाविकार्थपरत्वानुसारेण क्रत्वनुप्रवेशे क्रतुसंस्पर्शिताया एवोचितत्वात् । यदि खल्वध्ययनविधेः क्रत्वनुप्रवेशिता नाश्रीयते, तदा शब्दानां वृद्धव्यवहारव्युत्पन्नानां स्वाभाविकार्थपरता हीयेत । जहत्स्वार्थत्वं च न न्याय्यमिति क्रतुफलभावनानुप्रवेशेनैव अध्यायसंस्कारो युक्तः । तत्र कर्मविधिष्वेवं नियमवर्णना अध्ययनाविर्भावितैरेव कर्मविधिभिरर्थमवबुध्य अनुतिष्ठं क्रतुफलभावना-सिद्धिरिति । अर्थवादेशु त्वध्ययनाविर्भावितार्थवादप्ररोचिताः क्रियमाणाः क्रतवः फलभावनाय अलमिति । मन्त्रेषु पुनरध्ययनपरिगृहीतैरेव मन्त्रैः क्रतुषु पदार्थस्मरणं फलभावनाङ्गमिति ।

एवञ्च अनन्यपरत्वादक्षराणां फलवत्कर्मावबोधोत्पत्तेर्विचारस्य विषयप्रयोजनलाभाच्छास्त्रस्य आरम्भणीयत्वम्, विषयप्रयोजनलाभे च विचारस्याध्ययनानन्तरमुपनिपतितत्वाद् गुरुकुलस्थितेरर्थ-वत्त्वात् तन्निवृत्तिमध्ययनानन्तरप्राप्तां स्मरद् ‘वेदमधीत्य स्नायात्’ इति स्मृतिवचनं अपन्यायमूलं दर्शयन् अर्थावबोधपरतया स्वाध्यायस्य विवक्षितार्थतां मन्यमानः सूत्रकारो विचारस्य विषयं प्रयोजनं चाह ‘अथातो धर्मजिज्ञासा’^{११} इति । एतच्च व्याख्यातं कुमारिलभट्टेन -

अथातो धर्मजिज्ञासासूत्रमाद्यमिदं कृतम् ।

धर्मरव्यं विषयं वक्तुं मीमांसायाः प्रयोजनम् ॥^{१२}

परामृष्टाः ग्रन्थाः

१. प्रकारणपञ्चिका रचयिता - शालिकनाथमिश्रः (न्यायसिद्धिव्याख्यानोपेता)
प्रकाशनसंस्था - काशीहिन्दुविश्वविद्यालयः, १९६१
२. मीमांसा-उद्धरण-कोशः सम्पादकः - धन्नालाल जवाहरलाल अग्रवाल
प्रकाशनसंस्था - वैदिकसंशोधनमण्डलम्, पुणे, १९८५
३. मीमांसापरिभाषा रचयिता - कृष्णयज्वा सम्पादकः - गङ्गाधरमिश्रः
प्रकाशनसंस्था - चौखम्बा ओरियण्टालिया, वाराणसि, १९८०
४. मीमांसान्यायप्रकाशः रचयिता - आपदेवः
सम्पादकः - महामहोपाध्यायवासुदेवशास्त्री अभ्यङ्करः
प्रकाशनसंस्था - भण्डार्क ओरियण्टल् रिसर्च-इन्स्टिट्यूट, पुणे, १९७२
५. मीमांसादर्शनम् (शाबरभाष्योपेतम्) रचयिता - जैमिनिः
सम्पादकः - डा. उमाशङ्करशर्मा
प्रकाशनसंस्था - चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी, १९८९
६. भाट्टदीपिका (प्रभावलीव्याख्योपेता) रचयिता - खण्डदेवः
सम्पादकः - एस् सुब्रह्मण्यशास्त्री
प्रकाशनसंस्था - श्रीसद्गुरुप्रकाशन, देहली, १९८७
७. अर्थसङ्ग्रहः (मीमांसार्थसङ्ग्रहकौमुदीव्याख्योपेता) रचयिता - लौगाक्षिभास्करः
सम्पादकः - डा. कामेश्वरनाथमिश्रः
प्रकाशनसंस्था - चौखम्बा सुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी, १९८३

End Notes :

१. निबन्धनटीका
२. विवरणटीका
३. अष्टमशतकम्
४. बृहत्याः व्याख्यानम्
५. लघ्वीव्याख्यानम्
६. शाबरभाष्यस्य प्रथमपादस्य व्याख्यानम्
७. तै.आ.२.१५
८. प्रकारणपञ्चिका - प्रथमप्रकरणम्
९. प्रकारणपञ्चिका - बनारसविश्वविद्यायः, १९६१
१०. तन्त्रवा -२.१.४
११. पू.मी.१.१.१
१२. श्लोकवार्तिकम् - १.१.११

*****

 Principal
 A.P.S. College of Commerce
 N. R. Colony,
 Bangalore - 560 319.